Sinemanın büyük derdi

AKŞAM
İLÂVEDİR, AYRICA PARA İLE SATILMAZ

"Figüranlar"

İLÂNLAR

ADAYLAR

Doğan PURSUN

Yerli sinemada, figüranlar yıllardanberi bir yara olmakta devam ediyor. Pek çok masum genç, şöhrete kavuşturulmak vaadleri ile aldatılıyor ve kötü yola itiliyor. Son günlerde, resmi makamların ilgisizliği, gençlerin istismarını çoğaltmıştır. Gün geçmemektedir ki, gazetelerde artist olma sözü ile dolandırılan Anadolu gençlerinin ve iğfal edilen kızların dramlarını anlatan haberler yayımlanmasın. İstanbul'un en merkezî yerlerinde kurulan bir takım uydurma bürolar ilânlar vererek, gençleri artist yapacaklarını yayıyorlar. Gençler, perişan bir duruma sokulduktan sonra da figüran hüviyeti verip, kaydiye parası alarak dolandırılıyor. Ve bütün bunlara ilgili makamlar seyirci kalıyorlar.

Devam eden dert

Yerli sinemanın, halk efkârında kötü bilinmesine yol açan figüran meselesi sürüp gidiyor. Özellikle Anadolu'dan pekçok genein vaadlerle aldatıldığı figüran mesleği hiç de gösterildiği gibi parlak ve zevkli bir iş değildir.

Figüranlar, yerli sinemanın en ezilen sınıfıdır. Beyoğlu'nda Yeşilçam ve Ahududu sokaklarındaki sayıları onu bulan figüran büroları, filmlere figüran sağlar. Film şirketleri bu bürolara başvurarak çevirdikleri filme göre. «Bize, salon sahnesi için eli ayağı düzgün 10 erkek ile kız sette bulunsun» denir. Polis, komiser rolleri, dayak sahneleri için çeşit çeşit figüran istenir. Birçoğu günleri kahvede geçiren figüranlar toplanır ve setlere gönderilir.

Film şirketleri, bir erkek figüran için gündelik 20 lira ücret öderler. Ancak bunun 10 lirasını figüran bürosu keser. Kadın figüranlar az bulunduğundan ücretleri 30 ila 35 lira arasındadır. Onlardan da 10 lira kesilir. Halen 400'e yakın figüran vardır. Ama paralarını alabilen figüranlar parmakla gösterilecek kadar azdır.

Acıklı hikâyeler

Pekçoğu Anadolu'dan anne ve babalarını terkederek, filmlerde görünüp meşhur olmak için gelen gençler, bu çok az ücretlerini de alamadıkları için sefaletin kucağına yuvarlanırlar. Genç kızlar, parasız kalınca hemen çirkin tekliflerle karşı karşıya kalır ve bir süre sonra da kötü yola düşüverirler. Yerli sinemanın yaşı ilerlemiş figüranları, bu şekilde Anadolu'dan gelip kötü yola düşen pekçok genç kızın hikâyesini anlatırlar.

KADIN KÜLÜBÜ

Kış gelirken...

Kış belki İstanbul'a henüz tam mânasıyla gelmedi. Fakat eninde sonunda muhakkak ki boyunu gösterecek... Ve o zaman hepimiz üşümeğe başlayacağız. Bazı insanlar fazla üşümez, bazıları ise hemen «donuyorum» diye feryadı basarlar. Siz de «donan» insanlar grupuna dahil iseniz bu kış ısınmak için size bir yol gösterelim. Derhal yün alın. Mantonuzun renginde, yahut kontrast bir renkte veya aynı tonda olsun yün. Sonra işe koyulun ve mantonuzun içine yünden örme bir astar örün. Ayrıca bir de yaka hazırlayın. Sonra astarı mantonun içine yakayı da mantonu yakasına dikerseniz 1965 modası sıcak bir kışlık mantonuz olur. Yok kendiniz yün öremiyorsanız bu yün astarı birine yaptırabilirsiniz.

Bu yıl Pariste çok moda olan yün astar ayrıca yağmurlukların ve pardesülerin de içine dikilebilmektedir. Böylece bunlar soğuk günlerde de kullanılmaktadırlar.

7 YANLIŞ

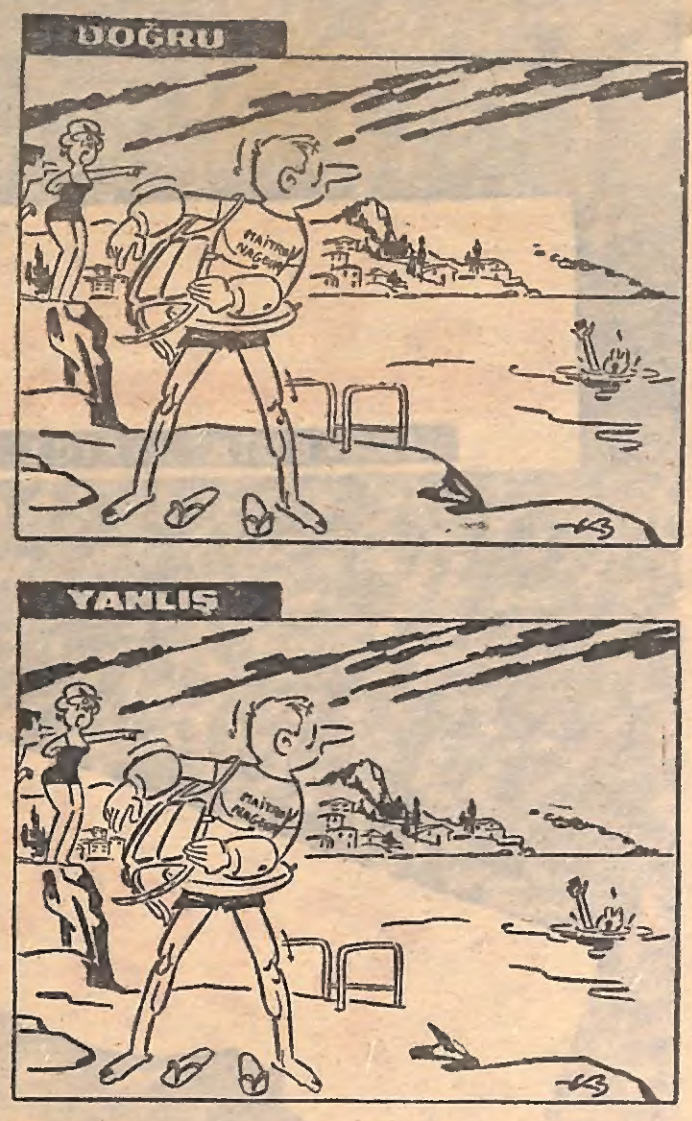

RESSAM üstteki resmi kopya ederken yedi yanlış yapmış. Bunları bulabilir misiniz? Eğer bulamazsanız, Cevaplar Sütununa bakın.

Selâmlık

Tarık Bener

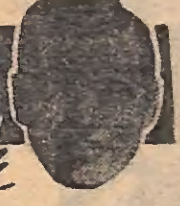

SİZİ HALA ÇOCUK GİBİ GÖRÜYOR...

Tarık ağabey. Bizid semtteki eczanede çalışan bir gençle iki yıl evvel tanıştım. Ben 17, o da 25-26 yaşlarında. Çok cana yakın bir insan. Eczaneye gittiğim zamanlar bir-iki defa konuştuk. Bana ısrarla ismimi soruyor ve takılıyordu. Sonradan başka yere gitti. Bir daha göremedim. Sadece bir gün arkadaşımla çarşıdan dönerken ona rastladım. Karşıdan geldiğini görünce ayaklarım tutuldu. Kalbim atmaya başladı. Beni görünce gülümsedi ve saçını düzeltip geçti. Aradan dört ay geçince bir de bizim semtteki bakkalda karşılaştık. Hatırımı sordu. Bir cevap veremedim.

Onu gördüğüm zamanlar dünyalar benim oluyor sanki. Fakat hiçbir zaman arkadaşlık teklif etmedi. Çok üzülüyorum.

Acaba beni seviyor mu yoksa bir kardeş yakınlığı ile mi bakıyor?

G. T. — Göztepe

İki yıl evvel ona ilk rastladığınızda 15 yaşında olduğunuza göre 24 yaşındaki bir gencin size karşı âşık olması biraz garip. 15 yaşındaki bir kıza çocuk gözü ile bakılır. Arkadaşımız 17 yaşında olsaydı belki öyle birşey düşünebilirdi. Gördüğünüz zaman ayaklarınızın titrediği sevgiliniz galiba sizi beklediğiniz anlamda sevmiyor. Belki hâlâ çocuk gibi görüyor. Veya istifade yollarını arıyor. Onu düşünmemeğe gayret edin.

Seven bir insan ne yapar yapar size arkadaşlık teklif eder, peşinizi bırakmazdı.

BÜYÜK BULMACA

GENEL KÜLTÜR

Bugünkü bulmacamız genel kültür üzerine olup çözümü 16 dakikadır. Bu müddetten evvel çözenler için bir başarıdır.

SOLDAN SAĞA:

1 — Çapa ile toprağı kabartmak, Bir araç. 2 — Katı cisimlerin sıvı haline gelmesi fiili, Küçücük ve çalışkan bir hayvandır. 3 — Kulüpler arasında moda olan danışıklı dövüş, Ufukları (eski dilde), Gâye. 4 — Sonuna (S) gelirse eskiden giyilen bir cins elbise, Bağışlama, Tersi çok değil. 5 — Ödeyen (eski dilde), Kıraatte üslûp. 6 — Bir eğlence

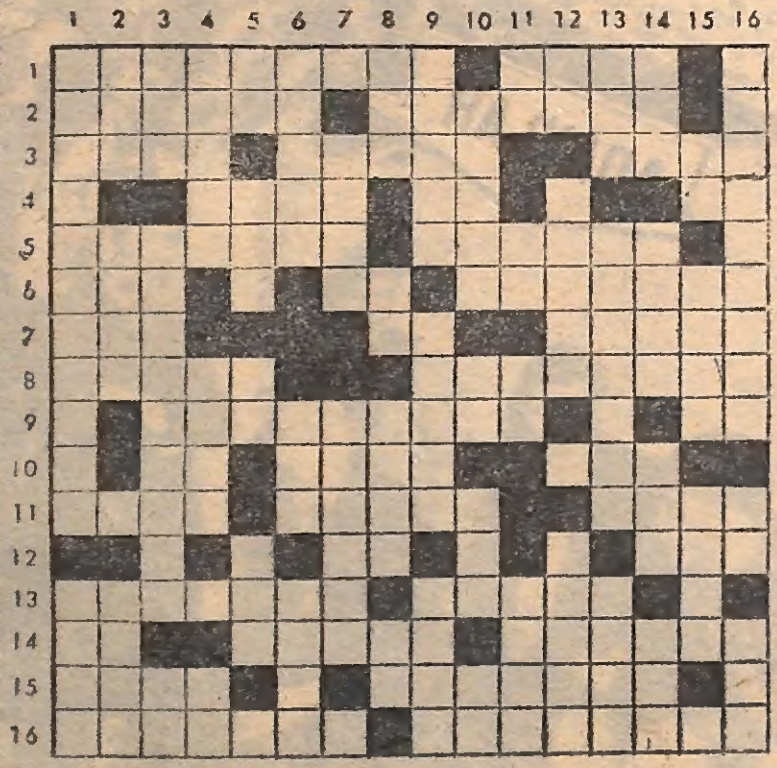

yeri, Karda kalır, Başına (K) gelirse sahilleri. 7 — İdrardaki bir madde, İlâve, Bir Amerikan sigarası markası. 8 — Güney Doğu Asyadaki bir ülkeye, Sonuna (N)gelirse unutamıyan (iki kelime). 9 — Çetin Altan'ın bir piyesi, Asker. 10 — Emmekten emir, İvedi, Kışın yağar. 11 — Bir cins cüppe veya kalas, Tersi gitmez, Yakışır, Yerinde veya uygun anlamına. 12 — Tersi bir sayı, Soba borusuna benzeyen eski başlık. 13 — Nakil, Tercüme et. 14 — Tersi en küçük zaman parçası, Katara arkadan takılan lokomotifin yaptığı görevin niteliği, Bir cins boya. 15 — Asker

ler (eski dilde), Kaçırılırsa felâket olur (iki kelime). 16 — Bazıları yumurtayı öyle sever, Bir soyadı.

YUKARIDAN AŞAĞI:

1 — Bugün müzeleri süsleyen bir çeşit Türk cam işi, Çıkar'ın aksi. 2 — Bir Türk, Taramaktan emir, Antalya'da bir plâj. 3 — Demir çubuk, Sıvıların yoğunluğunu ölçen âlet, Bağışlama. 4 — İşçi, Balıkesir'in bir ilçesi, Gösterme işareti. 5 — Tersi bir uzvumuz, Bir yardım fiilin dili geçmiş üçüncü şahıs, Sanat, İlâvesi. 6 — Arabistan'da bir körfez. Geniş değil, İtalya'da bir yanardağ. 7 — Ölümlü. Boş evlerde onlar top oynar. 8 — Beyaza, Tersi bir emir, Uçak veya gemi grupu, İsim eki. 9 — Yağlı ve kahveye benzer içki, İkiye bük, Denizcilerin sembolü. 10 — Bir erkek adı, Tersi ilâve, Güreşte bir oyun, O ürüse de kervan yürür. 11 — Osmanlıcada bir harfin okunuşu, İntibak et, Ortasına (İ) gelirse eski bir çalgı, Ana musluk. 12 — RN, Ayı oynatan, Kosinüsün kardeşi. 13 — Kraliçe, Postacılar, İstirham. 14 — Daneli bir meyva, Komşu bir ülkenin başkentine, Tersi kuvvet, Tersi masallardaki yabani. 15 — Dümdüz et, Tersi unu kepeğinden ayırır, Ali'nin kardeşi. 16 — Karadeniz denizcileri, Bir kürk hayvanı, Ekmek.

(Çözümü 1. sütunda)

CEVAPLAR VE ÇÖZÜMLER

...Dİ YANLIŞ

1 — Solda fazla bir ev var. 2 — Kadının üzerinde duran kayanın kenarı değişik. 3 — Yüzme öğretmeninin sağ eli parmakları değişik. 4 — Yüzme öğretmeninin sağ bacağının yeleğinin askısı değişik. 5 — Yüzme öğretmeninin tahtaya can yeleğini daha kalın. 6 — Tepedeki ağaçlarda fazlalık var. 7 — Sağ dipteki evin duvarı daha uzun.

BÜYÜK BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1 — Çapalamak, Tren. 2 — Erimek, Karınca. 3 — Şike, Ateş, Erek. 4 — Libe, Af, Za. 5 — İtaedeni, Okuyuş. 6 — Bar, Iz, Iyılam. 7 — Üre, Ek, Camel. 8 — Laosa, Aklıkala. 9— Morderler. Er. 10 — Em, Acil, Kar. 11 — Lafa, Rilak (tersi), Reva. 12 — No, Fes. 13 — İletken, Çevir. 14 — Na, İtici, Anilin. 15 — Erik, İpinciu. 16 — Rafa-n, Atmsağun.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1 — Çeşmibülbül, İner. 2 — Arı, Lara. 3 — Pik, Atmosfer, Af. 4 — Amele, Sonra, Ta-5 — Le, İdi, Ar, Eki. 6 — Akabe, Dar, Etna. 7 — Fenil, Bolni. 8 — Aka, Ze, Filo, Ci. 9 — Kesko, Katla, Çipe. 10 — Rıfkı, Ke, Kle, İt. 11 — Ti, Uy, Lr, Vana. 12 — RN, Ayıcı, Sinüs. 13 — Ece, Uçaklar, Rica. 14 — Nar, Şanı, Ret (tersi), Luç (tersi). 15 — Ez, Rele (tersi), Veli. 16 — Takacılar, As, Nan.

10 parmağında 10 marifet olan A. Palay kaliteli seyirci istiyor

Aktör, rejisör ve dublâj sanatçısı 'Artistler aldıkları paraları haketmiyor, diyor

HALKEVLERİNİN en olumlu devreleri idi. İşte bu yıllarda, 1939 — 40 arasında genç afacan bir çocuk İstanbulda halkevinde dikkati çekiyordu. Aynı zamanda futbol oynayan bu genç, kısa zamanda parladı ve oradan da Şehir Tiyatrosuna atladı. Zaten, halkevleri, pek çok gencin parlamasını, ve sanat hayatına atılmasını sağlıyordu.

Abdurrahman Palay, film çalışmalarında oyuncularla yakından ilgilenir. Yukarda Tanju Gürsu ile konuşurken görülüyor.

1939 yılının afacan genci, bugünün Abdurrahman Palay'ı oldu. Genç aktörün her geçen yılı başarılı ve cesaretli çıkışlarla doldu. Şehir Tiyatrosunda çalışırken, aklı beyaz perdede idi. Sinema, memleketimizde, o yıllarda popüler olmaya ve iyi para getirmeğe başlamıştı. Palay, 1950 yılında, «Bu Kadın Benimdir» adlı filmde oynıyarak isteğine kavuştu. Arkasından «Deli Kahpenin Kızı» filmini çevirdi. Aldığı ücret 1250 lira idi ki, 14 yıl öncesine göre, bu büyük bir paraydı.

Ancak, film oyunculuğu da onu durdurmadı. Sinemada daha iyi bir yere sahip olmak için rejisörlük yollarını aradı ve hemen bir yıl sonra rejisörlüğe geçerek «Her Yerde Tehlike» filmini çevirdi. Palay, bu filmin senaryosunu da yazmış ve oyuncu olarak da oynamıştı.

Bu arada Abdurrahman Palay'ın tiyatro oyunculuğu devam ediyordu. Filmlerde dublaj yapmaya başladı. Sesi, çok beğenildiğinden, ünlü film yıldızlarını konuşuyordu. Nitekim Göksel Arsoy, Palayın sesine hayran kaldığından, filmlerinde yalnız onun konuşması şartını koydurmuştu.

Tiyatroda 25 yıl

Abdurrahman Palayın sanat hayatındaki mücadelesi hâlâ bitmedi. Son günlerde rejisörlüğe daha sıkı sarıldı nedense. Kurt film ile bir anlaşma yaparak, arka arkaya üç film çevirdi.

Palayın sanat hayatı blânçosu şöyle oluyordu. 25 yıl tiyatro sanatçısı, 13 yıl sinema yıldızı, 12 yıl da rejisörlük ve dublâj sanatçısı.

Yerli sinemada bazı aktörlerin çalışmalarını yeterli bulmayan Palay «Artistler aldıkları parayı haketmiyor» diyor ve şöyle ekliyor:

«Kültürlü seyirciye ihtiyaç var. Bugün ne yazık ki, pek çok değerli sanatçıya gereken önem verilmiyor. Halbuki seyirci kalitesi yükselse, birçok zayıf oyuncular elenip gidecektir.»

Bir kızı var

Palay, sanat yönünü tatmin edebilmek için tiyatroda oynadığını söylüyor. Yerli sinemanın halledilecek birçok meseleleri bulunduğunu hatırlatıyor.

Bu çalışma arasında altı yıl önce evlenmeye fırsat bulan Palayın beş yaşında «Oya» isminde bir kızı vardır.

SİNEMA TİYATRO RADYO

Palay, halkevlerinde sahneye çıkarak sanat hayatına atılmış, arkasından da beyaz perdeye geçmiş 1951 yılında da rejisörlüğe başladı.. Yukarda, Palay kamera başında görülüyor. (Foto: AKŞAM

1939 yılında sahneye çıkan Palay'ın 25 yılı mücadele ile geçti. Yukarda, son filminin çekimi sırasında arkadaşlarımızla senaryoyu tetkik ederken görülüyor.

RİNGO İYİLEŞTİ

Geçirdiği bademcik ameliyatı İngiliz gençliği tarafından büyük bir ilgi ile takip edilen «Beatles» topluluğunun en sevilen üyesi Ringo, tamamen iyileşmiş ve yatmakta olduğu hastaneden çıkarak tekrar programlarda yer almaya başlamıştır. Yukarda ameliyattan sonra sesinin hafif kalınlaşarak dalgalı bir ton aldığı iddia edilen Ringo görülüyor.

ARKA PENCERE

Gürültüsüz patırdısız bir gala

GEÇEN günler içinde Şan sinemasında «Suçlular Aramızda» filminin galası yapıldı. Seyirci alınmayan galada filmde rol alan sanatçılardan başka bazı aktör ve aktrisler, prodüktörler ve basın mensupları hazır bulundu. Arka Pencere filmi hakkında konuşmayı tabii olarak eleştirmecilere bırakacak. Ancak bir temennimiz var. O da diğer film şirketlerinin de ilerde yapacakları galalara örnek olarak bu ilk geceyi almaları Değil mi ya? Herşey bir tarafa hiç olmazsa galalar sessiz sedasız gürültüsüz patırdısız olsun.

Biraz ayıp olmuyor mu?

Bazı sanatçılar nedense gece hayatlarına hiç dikkat etmiyorlar. İki kadeh içince öylesine kendilerini kaybediyorlar, sermayın gitsin. Bugünlük isimler üzerinde durmuyoruz. Ancak bu sanatçılar kendilerinden çok mensup oldukları kitlenin suçlanmasına sebep oluyorlar. Bu da biraz da olsa ayıp oluyor gibi geliyor bize. Acaba sanatçılar ne der onu bilemiyoruz.

Armağan Şenol Ankara yolcusu

Kızı Parla Şenol'un bir anda büyük ün kazanmasından sonra, Armağan Şenol âdeta unutuldu. Halbuki genç orkestra şefi durmadan çalışıyor, çalışıyor. Bugünlerde de Ankaradan aldığı bir teklifi tetkik etmekle meşgul. Eğer cazip bulduğu rakamda, Şenol bu yıl Başkentte çalışacak.

AKŞAM

MİZAH

Gürültü

Evini pansiyon olarak veren yaşlı kadın çok titizdi:

— Gürültü istemem, diyordu; radyo, pikap ve kadın yok..

Müstakbel kiracı sordu:

— Peki; yalnız lûtfen bana nerede öksüreceğimi gösterir misiniz!..

Yetişir

Hâkim, kararını bildirdi:

— İki sene hapis cezası!.

Sonra suçluya dönerek sordu:

— Buna eklenecek bir şeyin var mı?

Suçlu, boynunu büktü:

— Hayır efendim, iki sene yetişir!..

— Bozuk param yok! Eğer kabul ederseniz paranızın artan kısmı ile size bir kayak dersi daha vereyim.

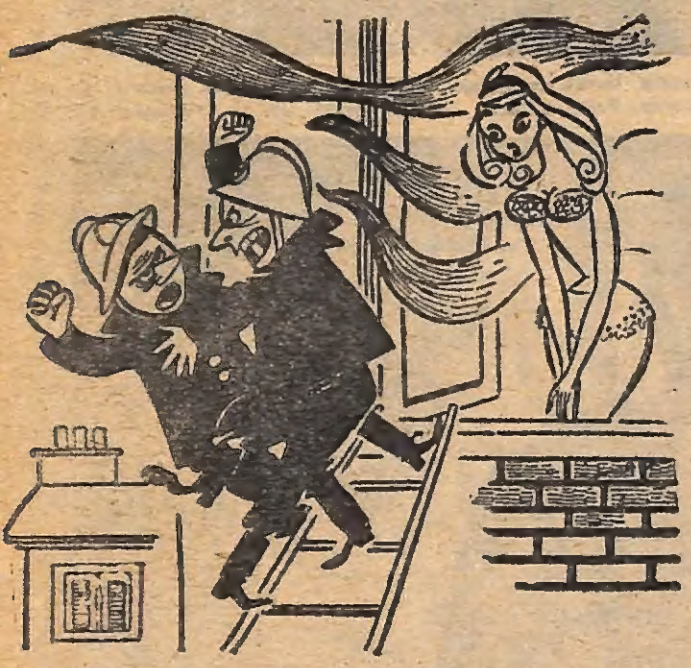

— Çekil ulan be!.. Önce ben gördüm!..

Hacet yok

Fransada Katoliklerin yüksek drahoma vererek evlenmeleri âdettir. Böyle zengin bir kızla evlenmeğe kalkan delikanlı nam - zetleri gözden geçirdikten sonra on beş milyon franklık drahomalı bir kız üzerinde karar kıldı ve aracıdan kızın bir resmini göstermesini istedi. O zaman şu cevabı aldı:

— Yağma yok delikanlı! Onbeş milyondan sonra resim gösterilmez.

Buyrun cevaba

Küçük Gillie, annesinin kucağına oturmakta ısrar ediyordu. Bunun üzerine annesi:

— Dur yavrum, dedi, kardeşinin canını acıtacaksın.

Gillie, hiç tanımadığı kardeşini çok merak ediyordu:

— O iyi bir çocuk değil mi anne diye sordu.

— Evet yavrum.

— O halde, onu niçin yedin?

«Telefon beklemenin de bir usulü vardır.»

YAZISIZ

Allahtan bulacağını buldu

Serezli Ataullah Efendinin konağına yeni kapılanmış usaklarından biri, nasılsa meydanda bırakılan bir kese altını çalıp kaçar. Efendi hatırı sayılır cimrilerden! Hem ağlar, hem de:

— Dilerim herif, Allahtan bulasın.. Başka bir şeycik demem, diye beddua edermiş. Tanıdıklarından biri bir gün dayanamamış:

— A, benim canım efendim.. demiş, o, Allahtan bulacağını buldu. Tam bir kese dolusu altın. Başka daha ne bulacak ki!..

Atın tekmesi

İncili Çavuşun mahkemede görülecek bir işi vardı. İncilinin güzel bir atla geldiğini pencereden görerek ağzının suyu akan ve İncilinin saraya intisabından da haberi olmıyan Kadı, Mübaşirle kendisine haber göndermiş ve işini görmek için rüşvet olarak atını istemiş.

Buna çok kızan İncili vaziyeti padişaha anlatmış ve Kadıyı azlettirmiş. Bir gün bir ahbap Meclisinde karşı karşıya geldikleri zaman Kadı, bir sırası düşmüş de:

— Bir tekme yedim ama, kimin tekmesiydi anlıyamadım, demiş.

İncili hemen atılmış:

— Bizim atın tekmesiydi, Kadı efendi bizim atın.

İki arslan karşı karşıya

Eski Bağdat valilerinden Ali Paşa av meraklısı idi. Bir gün yine ava çıkmıştı. Çölde bir aslanın hücumuna uğradı. Paşanın yanındakiler çil yavrusu gibi dağıldılar. Arslan, Paşanın bindiği atı parçalıdıktan sonra, çekilip gitti. Perişan bir halde Bağdada dönen Ali Paşa, kendisini yalnız bırakıp kaçanlardan intikam almağa karar vermişti.

Paşanın böyle arslan hücumundan ziyansız kurtulması, maiyetindekileri sevindirmekten ziyade korkutmuş olduğuna şüphe yoktu. Fakat ister istemez, savusturduğu tehlike için geçmiş olsun demeğe gediler. İçlerinden biri, ağız açmasına meydan vermeden paşanın eteğine sarıldı:

— Kusurunuzun büyük olduğunu biliyoruz. Fakat sen, bizi mazur gör. İki arslan cenk ederken, bizim gibi köpeklerin arada ne işi olabilirdi?

Bir banyo macerası

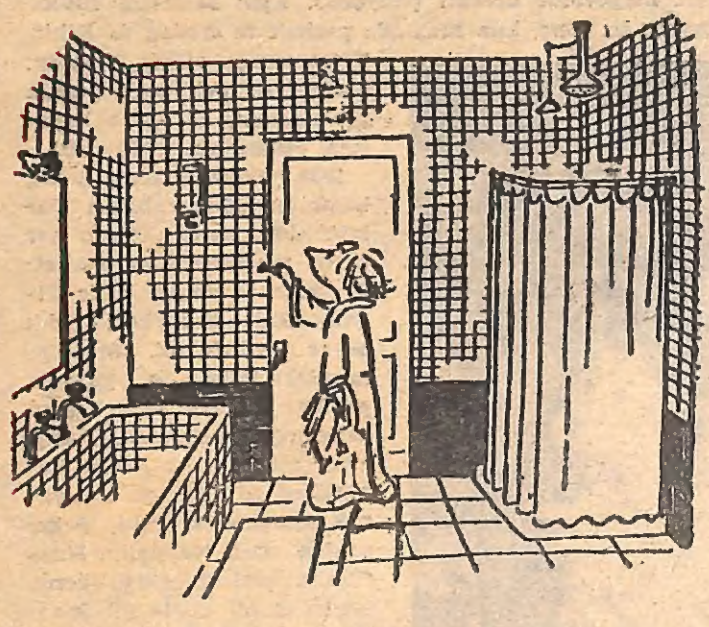

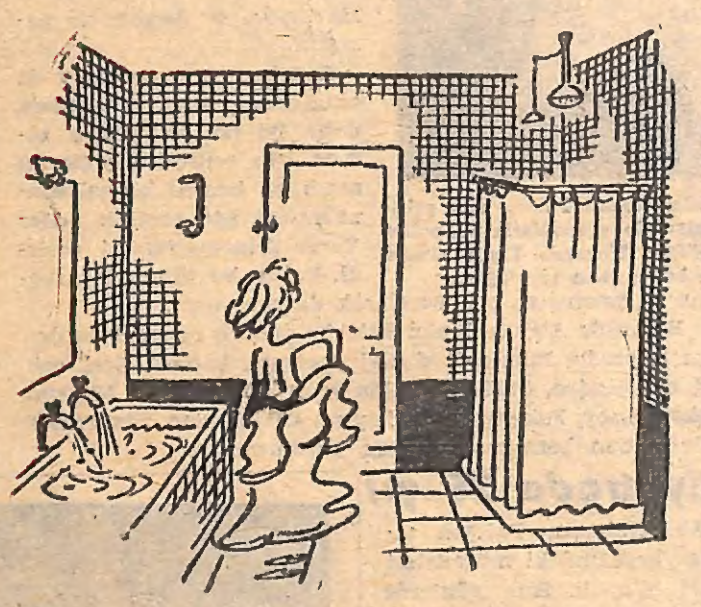

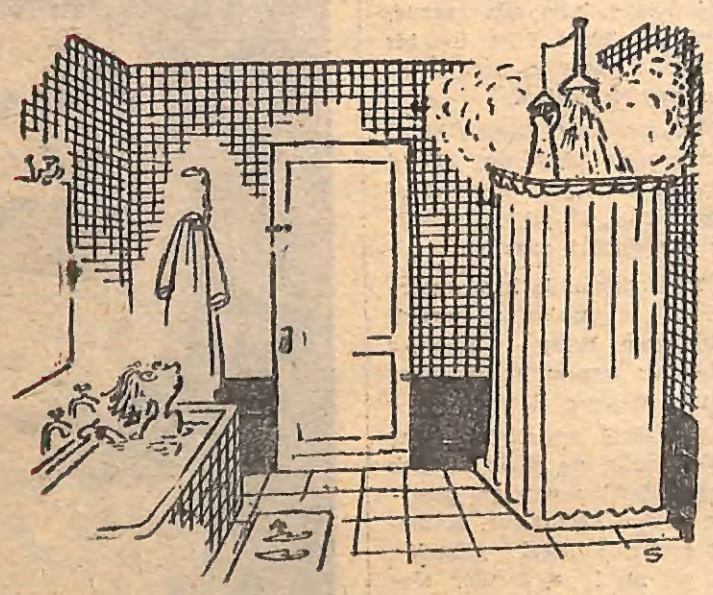

YAZISIZ

Peki şimdi ne olacak?

Tımarhaneye getirilişinin üçüncü gününde hasta, doktora uykusuzluktan şikâyet etti. Doktor:

— Kolayı var, dedi. Yatağa girince, «Bir koyun, iki koyun» diye say, nasıl uyuduğunu kendin de anlamazsın.

Hasta ertesi sabah büsbütün harap, yorgun, bitik bir halde doktorun karşısına dikildi:

— Bırak Allahaşkına doktor b-, dedi. Koyunları elli bine kadar saydım. Sonra bu elli bin koyunun yünlerini kırptım. Bunlardan, elli bin tane palto diktim. Fakat gel gör ki, asıl dert ondan sonra başladı. Şimdi bu elli bin paltoya ellibin astar benerden bulurum!

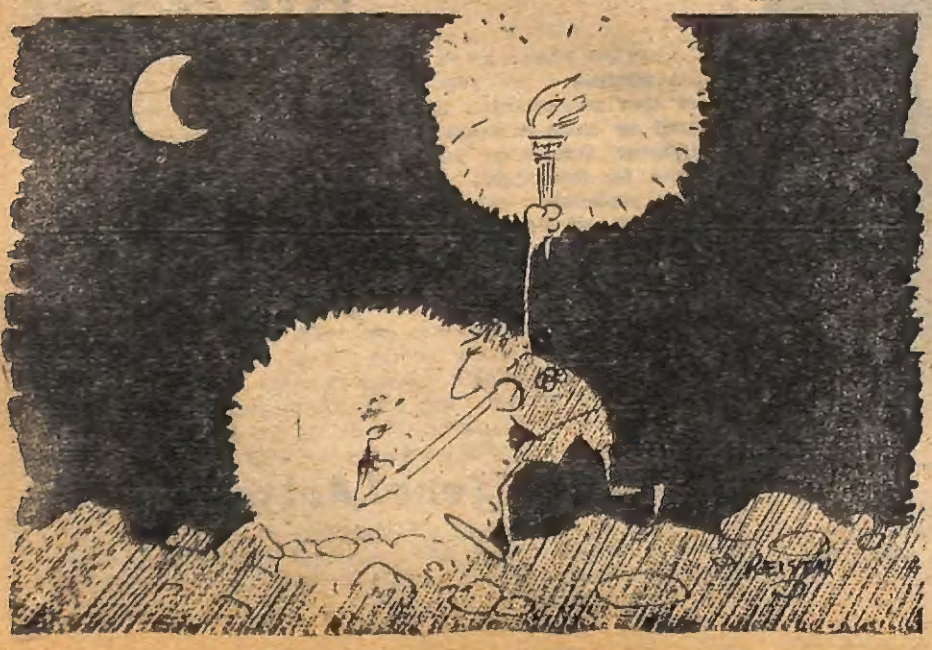

YAZISIZ